

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 stycznia 2019 r.,

sprawy M. M.

skazanego z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i inne

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w C.

z dnia 3 lipca 2018 r., sygn. akt VII Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt XI K [...]

p o s t a n o w i ł

I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;

II. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;

III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego G. J., Kancelaria Radcy Prawnego w C., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote 80/100), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.

UZASADNIENIE

M. M. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 22 sierpnia 2016 r. w C., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, po uprzednim użyciu przemocy wobec G. C. w postaci

unieruchomienia i zaklejenia ust pokrzywdzonej oraz w ten sposób, iż M. M. uderzył G. C. pięścią w twarz, powodując u ww. zasinienie okolicy oka lewego, ranę okolicy oka lewego oraz krwotok do komory ciała szklistego oka lewego, tj. obrażenia ciała naruszające czynności jej narządów na okres trwający powyżej siedmiu dni i grożąc pokrzywdzonej nieustalonym przedmiotem metalowym i paralizatorem elektrycznym dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 960 zł, biżuterii złotej firmy K. w postaci bransoletki, pierścionka i łańcuszka z wisiorkiem o łącznej wartości 4800 zł oraz zegarka firmy D. o wartości 600 zł, czyli przedmiotów o łącznej wartości 6360 zł, przy czym M. M. dopuścił się tego czynu w warunkach powrotu do przestępstwa opisanego w art. 64 § 2 k.k., będąc uprzednio skazany m. in. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 stycznia 2011 r., sygn. akt II K [...], za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18 grudnia 2011 r. do 8 grudnia 2015 r., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i z art. 64 § 2 k.k.;

2. w dniu 19 września 2016 r. w miejscowości K. woj. [...] w salonie gier L. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, używając paralizatora elektrycznego wobec pracownika K. S. doprowadzili go do stanu bezbronności poprzez skrępowanie rąk i nóg taśmami zaciskowymi oraz nałożenie na głowę tkaniny a następnie dokonali kradzieży, w wyniku której zabrał pieniądze w kwocie 2000 zł na szkodę K. S. oraz pieniądze w kwocie 2000 zł na szkodę firmy W. sp. z o. o. w C., przy czym M. M. dopuścił się tego czynu w warunkach powrotu do przestępstwa opisanego w art. 64 § 2 k.k., będąc uprzednio skazany m. in. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 stycznia 2011 r., . sygn. akt II K [...], za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18 grudnia 2011 r. do 8 grudnia 2015 r., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;
3. w dniu 5 października 2016 r. w P., woj. [...] na terenie salonu gier L. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, używając przemocy polegającej na popchnięciu oraz skrępowaniu rąk i nóg plastikowymi opaskami doprowadzili

A. S. do stanu bezbronności, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia komputer przenośny i pieniądze w kwocie 13.000 zł na szkodę A. S. oraz pieniądze w kwocie 2.150 zł na szkodę W. sp. z o.o. w C., przy czym M. M. dopuścił się tego czynu w warunkach powrotu do przestępstwa opisanego w art. 64 § 2 k.k., będąc uprzednio skazany m. in. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 stycznia 2011 r., sygn. akt II K [...], za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64§1 k.k. na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18 grudnia 2011 r. do 8 grudnia 2015 r., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

4. w dniu 16 września 2016 r. w B. woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, po uprzednim użyciu przemocy na osobie A. J. - pracownika salonu gier „Q.” polegającej na przytrzymywaniu go rękami za szyję i przewróceniu na podłogę obiektu oraz założeniu pokrzywdzonemu opasek na kończyny doprowadzili tę osobę do stanu bezbronności, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie łącznie co najmniej 5.000 zł na szkodę M. P. i W. sp. z o.o. w C. przy czym M. M. dopuścił się tego czynu w warunkach powrotu do przestępstwa opisanego w art. 64 § 2 k.k., będąc uprzednio skazany m. in. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 stycznia 2011 r., sygn. akt II K [...], za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18 grudnia 2011 r. do 8 grudnia 2015 r., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;
5. w dniu 28 września 2016 r. w C., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, używając przemocy poprzez przewrócenie na ziemię i przytrzymywanie doprowadzili do stanu bezbronności ekspedientkę sklepu Ż. przy ulicy F. - I. G., a następnie zabrał w celu przywłaszczenia szufladę z kasy fiskalnej z zawartością pieniędzy w kwocie 1360,50 zł na szkodę I. C., przy czym M. M. dopuścił się tego czynu w warunkach powrotu do przestępstwa opisanego w art. 64§2 k.k., będąc uprzednio skazany m. in. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 stycznia 2011 r., sygn. akt II K [...], za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157§2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. na karę 4 lat i 6 miesięcy

pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18 grudnia 2011 r. do 8 grudnia 2015 r., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt XI K [...] uznał oskarżonego za winnego tego, że działając w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, w warunkach ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k. popełnił zarzucane mu przestępstwa opisane w punktach I, II, III, IV i V części wstępnej wyroku z tym, iż przyjął, że działał wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, których sprawy zostały wyłączone do odrębnego postępowania, a odnośnie czynu z punktu IV części wstępnej wyroku przyjął, że zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2.500 zł na szkodę M. P. i pieniądze w kwocie 2.500 zł na szkodę W. sp. z o.o. w C., przy czym czynem opisanym w punkcie I części wstępnej wyroku wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., a czynami opisanymi w punkcie II, III, IV i V części wstępnej wyroku wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na mocy art. art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. i w zw. z art. 33 § 2 k.k. skazał go na karę 7 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 120 stawek dziennych; ustalając, iż wysokość jednej stawkiiennej wynosi 30 złotych.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w C. wyrokiem z dnia 3 lipca 2018 r., sygn. akt VII Ka [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uzupełnił obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami o zapis „solidarnie z innymi ustalonymi sprawcami czynów przypisanych oskarżonemu”.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł obrońca skazanego zarzucając rażącą obrazę prawa materialnego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 60 § 3 k.k., poprzez jego niezastosowanie, tj. pomimo potwierdzenia w obu rozstrzygnięciach istotnej roli skazanego w ustaleniu okoliczności dokonanych przestępstw, jak również informacji umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności pozostałych sprawców, ujawnionych przez M. M. na etapie postępowania przygotowawczego, co umożliwiło ustalenie stanu faktycznego sprawy i ukaranie wszystkich z nimi związanych sprawców, żaden z sądów nie

zastosował w/w przepisu, pomimo, iż z jego dyspozycji wynika, iż zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 3 k.k. w zaistniałej sytuacji było obligatoryjne, a nie fakultatywne.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w C. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego M. M. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przed wszystkim zauważyć należy, że podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty stanowią powielenie zarzutu uprzednio stawianego w apelacji, a z pisemnych motywów wyroku Sądu Okręgowego w C. (s. 6 – 7 *uzasadnienia* SO) wynika, że został on właściwie rozpoznany i omówiony. W związku z powyższym konieczne staje się przypomnienie, że przepis art. 519 k.p.k. upoważnia strony procesowe do zaskarżenia jedynie wyroku sądu odwoławczego. Oznacza to, że również zarzuty formułowane w tym trybie muszą wskazywać na rażące naruszenia prawa, do jakich miało dojść w toku postępowania apelacyjnego i w rozstrzygnięciu sądu odwoławczego. Nie spełnia tego wymagania podnoszenie w kasacji zarzutów, które odnoszą się wprost do orzeczenia sądu I instancji albo dotyczą sposobu i zakresu procedowania przed tym sądem. Natomiast powtarzanie w kasacji tych samych zarzutów, jakie były już przedmiotem zwykłych środków odwoławczych może nastąpić wyłącznie przy jednoczesnym powiązaniu ich z dyspozycjami przepisów art. 433 § 2 k.p.k. lub art. 457 § 3 k.p.k. i wykazaniu, że sąd II instancji albo całkowicie uchylił się od rozpoznania tych zarzutów albo też uczynił to w stopniu nie odpowiadającym wymaganiom ustawowym (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2013 r., V KK 11/13, LEX nr 1293224*).

W niniejszej sprawie obrońca ograniczył się jedynie do powtórnego wskazania na zaistnienie w odniesieniu do M. M. przesłanek przemawiających za celowością zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 §

3 k.k. Tym samym należy jeszcze raz przypomnieć skarżącemu, że Sąd Okręgowy dokonując kontroli instancyjnej orzeczenia Sądu Rejonowego w pełni podzielił ocenę tego Sądu w kwestii braku możliwości zastosowania wobec M. M. art. 60 § 3 k.k. i podniósł, że składając wyjaśnienia oskarżony nie podał danych osób uczestniczących w zdarzeniu ani jego szczegółów i odpowiadał tylko w zakresie przedstawionych mu zarzutów. Sąd *ad quem* trafnie wskazał, że tylko jednoznaczne zerwanie lojalności między sprawcami określonego przestępstwa i złożenie wyczerpujących, szczerych i pełnych oraz konsekwentnych wyjaśnień zawierających istotne okoliczności przestępstwa bez ukrywania bądź pomniejszania roli własnej, ale także znaczenia któregośkolwiek ze sprawców wypełnia wymogi art. 60 § 3 k.k. i może być premiowane zastosowaniem nadzwyczajnej instytucji nakazującej złagodzenie wymierzanej kary (zob. s. 6-7 uzasadnienia SO). Oskarżony w sprawie niniejszej w pewien sposób „dozował” posiadane informacje. Jak słusznie zwrócił uwagę prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, M. M. pierwotnie odmówił złożenia wyjaśnień, następnie mimo przyznania się do udziału w zdarzeniach nie wskazywał osób współuczestniczących, wreszcie przyznał, że w popełnieniu zarzucanych czynów brały udział inne osoby, jednak nie podał ich danych ani szczegółów tych czynów.

Jedynie na marginesie – odnosząc się do wywodów zawartych w uzasadnieniu kasacji – wskazać należy na okoliczność, że M. M. przypisane mu przestępstwa popełnił w warunkach art. 64 § 2 k.k. i przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. Tym samym nawet hipotetycznie przyjmując, że gdyby wobec M. M. zachodziły rzeczywiście podstawy do zastosowania instytucji z art. 60 § 3 k.k., to jednak konkurencyjność obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia i obostrzenia kary stwarzałaby dla sądu *a quo* – zgodnie z art. 57 § 2 k.k. – możliwość zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia albo obostrzenia kary albo też – rozumowanie *a maiori ad minus* – orzeczenia kary w zwykłych granicach ustawowego zagrożenia (zob. wyrok SN z dnia 12 sierpnia 2008 r., II KK 189/08, LEX nr 448963). Na kwestię tą słusznie zresztą zwraca uwagę Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację (s. 9 uzasadnienia odpowiedzi na kasację).

Powyższe rozważania uprawniają do stwierdzenia, że Sąd Apelacyjny logicznie i rzeczowo odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji obrońcy M. M.,

trafnie przesądając o ich bezzasadności, a tym samym sprostął wymaganiom określonym w art. 457 § 3 k.p.k.

Z tych wszystkich względów kasacja, jako oczywiście bezzasadna została oddalona podstawie art. 537 § 1 k.p.k. Jednocześnie w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. należało zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, albowiem uiszczenie ich byłoby dla zobowiązanego zbyt uciążliwe z uwagi na jego aktualną sytuację materialną.

O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2019 r., poz. 18 j.t.).